

ภาคผนวก ค

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11
เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11

เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

สารบัญ

	ย่อหน้า	หน้า
คำนำ	1-3	4
คำนิยาม	4	4
ข้ออภิปราย	5-14	5
วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ	7	5
ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญ	8	6
การตัดจำหน่ายหนี้สูญ	9-10	6
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ	11	7
หนี้สูญได้รับคืน	12	7
ด้านภาษีอากร	13	8
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน	14	8
มาตรฐานการบัญชีและการรายงาน	15-22	8
การเปิดเผยข้อมูล	23-24	9
วันถือปฏิบัติ	25	9

ภาคผนวก

ตัวอย่างการประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดขาย	10
ตัวอย่างการประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดลูกหนี้สิ้นปี	12
ตัวอย่างค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ	14
ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติของกรมสรรพากรเกี่ยวกับการจำหน่ายหนี้สูญ	
- กรณีที่จำหน่ายหนี้สูญไม่ได้	
- กรณีที่ตัดจำหน่ายหนี้สูญได้	
กฎกระทรวงฉบับที่ 159 (พ.ศ. 2526)	

คำนำ

1. มาตรฐานนี้เป็นแสดงการฉ้อเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และลูกหนี้ที่เรียกเก็บไม่ได้
2. ลูกหนี้เป็นสิทธิเรียกร้องอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้ในการที่จะให้ชำระหนี้ด้วยเงินสด หรือทรัพย์สินอย่างอื่น โดยคาดว่าจะได้รับชำระเต็มจำนวนเมื่อถึงกำหนดชำระ
3. ลูกหนี้จัดเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งของกิจการ และควรแสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ นั่นคือจำนวนที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้

คำนิยาม

4. คำศัพท์ที่ใช้ในแสดงการฉ้อฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้
 - “ลูกหนี้การค้า” หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินการค้าตามปกติของธุรกิจ และจะมีข้อบัญชีแตกต่างกันได้ตามประเภทของธุรกิจ เช่น ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ข้อบัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยทั้งรับ กิจการประกันภัย หมายถึง ข้อบัญชีเบี้ยประกันภัยทั้งรับ เงินค้างรับคือส่วนกับการประกันต่อ และเงินให้กู้ยืม
 - “ลูกหนี้อื่น” หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินการค้าตามปกติของธุรกิจ
 - เช่น - ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
 - เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม
 - รายได้อื่นค้างรับ
 - “หนี้สูญ” หมายถึง ลูกหนี้ที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้และได้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี
 - “หนี้สงสัยจะสูญ”
 - หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น
 - “ค่าเผื่อหนี้สูญ” หรือ
 - “ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ”
 - หมายถึง จำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้

ข้ออภิปราย

๕. ในสภาพความเป็นจริงทางธุรกิจ แม้ลูกหนี้โดยส่วนใหญ่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด หรือตามที่คาดหมายไว้ แต่ก็มีกรณีลูกหนี้บางรายไม่ชำระหนี้ และในทางปฏิบัติจะไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าลูกหนี้รายใดจะไม่ชำระหนี้จนกว่าจะถึงกำหนดชำระหรือได้มีการทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว ทำให้มูลค่าของลูกหนี้ที่จะแสดงในงบการเงินมีจำนวนสูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้นจึงต้องมีการประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ซึ่งมีจำนวนหนึ่งกันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งมีลักษณะเป็นบัญชีปรับมูลค่า นำไปหักลดบัญชีลูกหนี้ เพื่อให้แสดงมูลค่าสุทธิที่ใกล้เคียงกับมูลค่าตามความเป็นจริง

๖. การบันทึกลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ มีวิธีปฏิบัติโดยทั่วไป ๒ วิธี คือ

๖.๑ ไม่บันทึกการยกหนี้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีลูกหนี้สูญจริง จึงบันทึกเป็นผลเสียภายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยการเดบิตบัญชีหนี้สูญซึ่งเป็นบัญชีค่าใช้จ่าย และเครดิตบัญชีลูกหนี้วิธีนี้เรียกว่า วิธีตัดจำหน่ายโดยตรง

๖.๒ ประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ โดยคำนวณจากยอดขายหรือจากยอดลูกหนี้ แล้วบันทึกจำนวนที่ประมาณขึ้นนั้น โดยเดบิตบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นบัญชีค่าใช้จ่าย และเครดิตบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้ คือ บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายการนี้ทำในรอบระยะเวลาบัญชีที่บันทึกรายการขาย วิธีนี้เรียกว่า วิธีหั่งค่าเผื่อ

ในทางปฏิบัติวิธีตัดจำหน่ายโดยตรง เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก แต่มีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชีคือมูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงในงบดุลก็มีค่าอยู่ในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจริง วิธีนี้จึงเป็นวิธีที่ไม่เป็นที่ยอมรับ เว้นแต่ว่าหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีจำนวนที่ไม่เป็นอันสำคัญ

วิธีหั่งค่าเผื่อ เป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี และบัญชีลูกหนี้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี จะแสดงในมูลค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แม้ว่าวิธีนี้จะต้องมีการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญขึ้นก็ตาม การประมาณอาจทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาพของตลาดในปัจจุบันและการวิเคราะห์ยอดลูกหนี้ค้างชำระ

เนื่องจากจำนวนเงินของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีลักษณะเป็นผลเสียภายในที่จะเกิดขึ้น วิธีหั่งค่าเผื่อจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าทรัพย์สินจะมีมูลค่าค่อนข้างสูงและผลเสียภายในนั้นสามารถประมาณได้โดยสมเหตุสมผล

วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ

๗. วิธีที่นิยมใช้กันมีดังนี้

๗.๑ คำนวณเป็นร้อยละของยอดขาย วิธีนี้ ก็ควรจะตั้งวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ เทียบเป็นอัตราส่วนกับยอดขาย คือ

- 7.1.1 จำนวนเป็นร้อยละของยอดขายรวม โดยถือว่าการขายเป็นรายการที่ก่อให้เกิดลูกหนี้และอัตราส่วนของการขายสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่เก็บไม่ได้
- 7.1.2 จำนวนเป็นร้อยละของยอดขายเชื่อ โดยถือว่าการขายเชื่อสัมพันธ์โดยตรงกับลูกหนี้ส่วนการขายเงินสดไม่ได้ก่อให้เกิดลูกหนี้แต่อย่างใด
- 7.2 จำนวนเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยการวิเคราะห์จากประเภทการผิดที่ผ่าน ๆ มา ก็จะสามารถประมาณอัตราร้อยละของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ต่อยอดลูกหนี้ที่คงค้างอยู่ได้ดังนี้
 - 7.2.1 จำนวนเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยถือว่าอัตราส่วนของจำนวนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทั้งหมดจะคงที่
 - 7.2.2 จำนวนโดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ขึ้นแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ ลูกหนี้กลุ่มที่ค้างชำระนานจะนำมาคำนวณหาจำนวนหนี้สงสัยจะสูญด้วยอัตราร้อยละที่สูงกว่าลูกหนี้ที่เริ่มค้างชำระเกินกำหนด โดยถือว่าลูกหนี้ที่ค้างชำระนานจะมีโอกาสไม่ชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ที่เริ่มเกิดขึ้น
- 7.3 จำนวนโดยพิจารณาจากหนี้แต่ละราย และจะรวมเฉพาะรายที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ วิธีนี้อาจจะกระทำได้อย่างยากในทางธุรกิจที่มีลูกหนี้จำนวนมากราย

ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญ

๑. แนวความคิดสำหรับลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญมีสองแนวความคิด แนวความคิดแรกเห็นว่าลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาควรจะพิจารณาเฉพาะลูกหนี้การค้างชำระหนี้ โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้การค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่ของกิจการและเกิดจากการดำเนินธุรกิจโดยตรงของกิจการ ในขณะที่ลูกหนี้อื่นมีจำนวนที่ไม่มากนักและไม่สำคัญและไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี การนำหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นไปถือเป็นค่าใช้จ่ายจะไม่สัมพันธ์กับรายได้ที่เกิดขึ้น อีกทั้งจะเป็นการยุ่งยากในการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่นแต่ละรายซึ่งมีลักษณะไม่เหมือนกัน

อีกแนวความคิดหนึ่งเห็นว่า ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญควรพิจารณาจากการค้างและลูกหนี้อื่น โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้อื่นก็มีโอกาสที่จะไม่ชำระหนี้เช่นกัน ถ้าหากลูกหนี้อื่นไม่ชำระหนี้และไม่ได้นำมูลค่าลงด้วยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแล้ว จะทำให้ลูกหนี้แสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าที่สูงเกินกว่าที่จะได้รับชำระ

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ

๑. เมื่อมีการทวงถามหนี้จากลูกหนี้จนถึงที่สุดแล้ว ลูกหนี้ก็ยังไม่ชำระหนี้และกิจการได้มีการดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากรแล้ว ให้กิจการตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ โดย เคนิตบัญชีหนี้สูญและเครดิตบัญชีลูกหนี้ และในขณะเดียวกัน ก็ให้ลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน โดยเคนิตบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และเครดิตบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ

10. ในกรณีที่กิจการต้องการตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ เมื่อคาดหมายได้ก่อนข้างแน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และยังตัดสินว่าความกฎหมายภาษีอากรไม่ได้ อาจจะเป็นการสมควรที่จะตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ โดยการลดจำนวนลูกหนี้ลงพร้อมกับจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ อย่างไรก็ตาม มีผู้โต้แย้งว่าถ้าไม่อาจคิดเป็นหนี้สูญได้อย่างแท้จริงแล้วก็ไม่ควรตัดจำหน่ายจากบัญชี ควรจะให้คงอยู่ทั้งบัญชีลูกหนี้และบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเช่นเดิม เพราะแม้จะคงอยู่ก็มิได้ทำให้ลูกหนี้สูญและแสดงมูลค่าเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็มีผู้โต้แย้งว่าถ้าหากยังคงให้มีอยู่ในบัญชี และสะสมเป็นเวลานานจะทำให้เกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติทางการบัญชี เพราะมีจำนวนมาก

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ

11. ในกรณีที่หนี้สงสัยจะสูญคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ในบางครั้ง อาจพบว่าหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้น้อยกว่าจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งอยู่ในบัญชีแล้ว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะจำนวนลูกหนี้ลดลงเมื่อเทียบกับรอบระยะเวลาบัญชีปีก่อน หรือได้รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะสูญ ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนหนี้สงสัยจะสูญทั้งหมด ดังนั้นจึงควรปรับปรุงจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้คงเหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ เพราะมีดังนี้แล้วจะทำให้มูลค่าของลูกหนี้แสดงไว้ต่ำไป การปรับปรุงนี้อาจกระทำได้สองวิธี คือ ให้ถือเป็นรายได้ของกิจการ แต่มีผู้โต้แย้งว่ารายการปรับปรุงดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะการเกิดของรายได้แต่เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีเท่านั้น อีกวิธีหนึ่ง คือนำไปลดค่าไร้อย่าง ซึ่งก็มีผู้โต้แย้งเช่นกันโดยให้เหตุผลว่าจะทำให้การแสดงค่าไร้อย่างจริงมีจำนวนต่ำไป

หนี้สูญได้รับคืน

12. ในบางรอบระยะเวลาบัญชี กิจการอาจจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ได้จำหน่ายเป็นหนี้สูญไปแล้ว วิธีการบัญชีอาจกระทำได้โดยคืนเงินที่ได้คืนเป็นรายได้คืน หรือนำไปเพิ่มบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ผู้สนับสนุนวิธีแรกให้เหตุผลว่า เมื่อกิจการได้จำหน่ายลูกหนี้รายใดเป็นสูญแล้วก็ถือว่า ความสัมพันธ์กับลูกหนี้รายนั้นสิ้นสุดลง และกระบวนการเกี่ยวเนื่องกับการขายและชำระเงินครบถ้วนแล้วสำหรับลูกหนี้รายนั้น หากมีการชำระเงินในภายหลังถือว่าเป็นการได้รับเงินโดยไม่ได้คาดหวังไว้ จึงควรถือเป็นรายได้คืน

ผู้สนับสนุนวิธีที่สองเห็นว่า ถ้าหากลูกหนี้ที่จำหน่ายเป็นสูญแล้วชำระหนี้ให้กิจการ การลงบัญชีกลับรายการเดิมโดยการตั้งบัญชีลูกหนี้รายนั้นขึ้นใหม่ และเพิ่มบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกันโดยถือเสมือนหนึ่งว่า ไม่เคยจำหน่ายลูกหนี้นั้นเป็นสูญมาก่อน และลงรายการชำระเงินที่ได้รับนั้นเป็นการชำระหนี้ตามปกติ

ในกรณีที่การตัดหนี้สูญเป็นไปตามเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร

การลงรายการหนี้สูญได้รับคืน คือ

- (1) เดบิตตั้งบัญชีลูกหนี้ขึ้นใหม่ และเครดิตหนี้สูญได้รับคืน ซึ่งถือเป็นรายได้คืน
- (2) ลงบัญชีรับเงินสด และเครดิตบัญชีลูกหนี้

ในกรณีที่การตัดสินใจเป็นเพียงรายการทางการเงิน

การลงรายการบัญชีได้รับคืน คือ

- (1) เดบิตบัญชีลูกหนี้เงินขึ้นใหม่ และเครดิตบัญชีค่าเผื่อนี้สงัดจะสูญ
เป็นการถ่วงรายการที่ลงไว้ในตอนตัดจำหน่ายบัญชี
- (2) ลงบัญชีรับเงินสด และเครดิตบัญชีลูกหนี้

ด้านภาษีอากร

13. ให้นำยอดตามที่ปรากฏในบัญชีหนี้สงัดจะสูญในงบกำไรขาดทุนไม่ให้เป็นยอดเดบิต หรือเครดิตมารวมในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ก่อว่าก็คล้ายเป็นของเดบิต ให้นำไปบวกเพิ่มกำไรสุทธิ แต่ถ้าเป็นยอดเครดิตให้นำไปหักกำไรสุทธิ

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

14. มีทั้งผู้ได้และเสียผลประโยชน์ให้มีความรู้วิธีการประมาณหนี้สงัดจะสูญไว้ในนโยบายการบัญชีของกิจการ ผู้สนับสนุนให้เหตุผลว่า วิธีการประมาณหนี้สงัดจะสูญมีหลายวิธี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปจึงควรจะเปิดเผยวิธีที่กิจการเลือกใช้เป็นนโยบายการบัญชี สำหรับผู้ได้และเสียเหตุผลว่า ถึงแม้ว่าวิธีการประมาณหนี้สงัดจะสูญจะมีหลายวิธี แต่ละวิธีต่างก็ส่งผลในการประมาณให้ได้จำนวนที่ใกล้เคียงกับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ทั้งสิ้น การเปลี่ยนวิธีประมาณการจึงอาจเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ดังนั้น ถ้าหากกิจการถือเมื่อนโยบายทางการเงินบัญชีแล้วเมื่อเปลี่ยนวิธีประมาณการก็จะทำให้ถือได้ว่ากิจการมิได้ถือปฏิบัติวิธีการบัญชีกันอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานการบัญชีและการรายงาน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับนี้ประกอบด้วยรายการในย่อหน้าที่ 15-25 มาตรฐานฉบับนี้ควรอ่านควบคู่กับรายการที่กล่าวมาแล้วในย่อหน้าที่ 1-14

15. กิจการควรจะมีการประมาณจำนวนหนี้สงัดจะสูญ ถ้าวันลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และตั้งเป็นบัญชีค่าเผื่อนี้สงัดจะสูญนำไปลดมูลค่าของลูกหนี้ เพื่อให้แสดงมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ตามจำนวนที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้

16. การพิจารณาจำนวนหนี้สงัดจะสูญให้พิจารณาทั้งลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และให้พิจารณาแยกต่างหากจากกัน

17. การประมาณจำนวนหนี้สงัดจะสูญ ควรใช้วิธีการประมาณที่เหมาะสมกับลักษณะลูกหนี้ของกิจการแต่ละแห่ง ถ้าหากสภาพของลูกหนี้โดยทั่วไปเปลี่ยนแปลง ก็ควรจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการประมาณให้เหมาะสมกับลักษณะของลูกหนี้ในขณะนั้น และนี่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หรือ เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชี

18. อัตราร้อยละที่นำมาใช้ในการประมาณการจะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงเสมอ เพื่อให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงของธุรกิจ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละกิจการ
19. จำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ประมาณได้เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนที่แสดงในบัญชีค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่แล้ว ถ้าหากจำนวนที่ประมาณได้มากกว่าก็ต้องเพิ่มให้กับจำนวนที่ประมาณได้ โดยถือเป็นหนี้สงสัยจะสูญแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน แต่ถ้าจำนวนที่ประมาณได้น้อยกว่าจำนวนที่แสดงอยู่ในบัญชี ก็ให้ลดจำนวนในบัญชีลงให้เหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ และรายการหนี้สงสัยจะสูญจะแสดงเป็นยอดเครดิตภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน
20. ถ้าได้มีการติดตามทวงถามหนี้จนถึงที่สุดแล้วแต่ก็ยังไม่ได้รับชำระหนี้ และหนี้สูญนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิตามกฎหมายภาษีอากร ก็ให้ตัดจำหน่ายบัญชีลูกหนี้รายนั้นไปสู่อะไหล่หนี้สูญ และขณะเดียวกัน ก็ให้ถ่วงบัญชีกับรายการบัญชีค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน
21. ในกรณีที่ศาลหมายได้ฟ้องค้างเป็นอนาวังจะไม่ได้รับชำระหนี้ และยังตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญตามกฎหมายภาษีอากรไม่ได้ กิจการอาจจะตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญในทางบัญชีได้โดยลดจำนวนลูกหนี้ลง พร้อมกับลดจำนวนค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ
22. ในกรณีที่ได้รับเงินคืนจากลูกหนี้ที่ได้จำหน่ายบัญชีเป็นหนี้สูญไปแล้ว หรือกิจการสามารถติดตามทวงถามได้ในภายหลัง ให้บันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนดังนี้
- 22.1 ในกรณีการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญเป็นไปตามเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร ให้บันทึกการการหนี้สูญได้รับคืนเป็นรายได้อื่น
 - 22.2 ในกรณีการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญเป็นเพียงรายการทางบัญชี ให้กลับรายการที่ได้บันทึกไว้ตอนจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ และลงรายการรับชำระหนี้

การเปิดเผยข้อมูล

23. การเปิดเผยในงบการเงิน ให้แสดงบัญชีค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้า และค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่นก็ให้แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นที่เกี่ยวข้อง
24. ในกรณีที่แสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิ ให้เปิดเผยจำนวนค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

วันถือปฏิบัติ

25. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญนี้ให้เริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลัง วันที่ 1 กรกฎาคม 2552 เป็นต้นไป

แผนภูมิสรุปรูปแบบฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

